

Joodse Erfenis

OVER

Joodse Erfenis

Trek door stadjes, steden en dorpen op zoek naar een erfgoed dat getuigt van de joodse aanwezigheid in Portugal. Hoewel er sporen te vinden zijn van een vroegere aanwezigheid, vestigden de Sefardische joden, oftewel de joden van het Iberisch Schiereiland, zich vooral tussen de 5e en de 15e eeuw op het grondgebied dat nu tot Portugal behoort. Ze hebben op verschillende manieren bijgedragen tot de Portugese cultuur. Vele leden van de door de koningen beschermde joodse gemeenschap, waaronder filosofen, humanisten, wetenschappers en kooplieden, maar ook schoenmakers, kleermakers en wevers, namen actief deel aan belangrijke gebeurtenissen in de geschiedenis van Portugal. Ze speelden een belangrijke rol bij de stichting van het koninkrijk en hielpen mee het grondgebied te bevolken. Later, tijdens de periode van de grote ontdekkingsreizen leverde deze gemeenschap een belangrijke financiële en wetenschappelijke bijdrage. Een voorbeeld hiervan is de grote wiskundige en kosmograaf uit de 16e eeuw Pedro Nunes. Hij is de uitvinder van de nonius, een navigatie-instrument. In 1496 werden de joden met het Verdrijvingsdicht verplicht zich tot het christendom te bekeren en zo nieuwe christenen te worden. Vele joden verlieten Portugal terwijl anderen hun geloof in het geheim bleven belijden. Zij werden de "marranos" of "cripto-judeus" genoemd. De symbolische tekens en inscripties uit die tijd zijn nog te zien op de huizen in de oude jodenwijken, waarvan overblijfselen zijn te vinden op plaatsen zoals Trancoso, Belmonte, Guarda en Castelo de Vide. Rua Nova, Rua Direita, Rua da Estrela of Espinosa zijn voorbeelden van straatnamen die getuigen van de joodse aanwezigheid. Op de benedenverdieping van de huizen ziet u een brede deur die toegang geeft tot de winkel en een andere, smallere deur die naar het woongedeelte op de bovenverdieping leidt. Ze getuigen van de belangrijke rol die de joden speelden in de ontwikkeling van de handelsactiviteiten. Aan sommige huizen ziet u nog de opening van de "Mezuzah" (een stuk perkament met woorden uit de Bijbel die de joden aan de rechter deurpost plaatsen). Een van de eerste werken die in Portugal werden gedrukt is een uitgave van de Pentateuch, in 1487 uitgegeven door Samuel Gacon in Faro. Vandaag de dag bestaan er verschillende musea over de joodse aanwezigheid in Portugal, zoals in Castelo de Vide, Belmonte, Faro en Tomar, waar een oude synagoge uit de 15e eeuw staat. U kunt de geschiedenis van de joodse aanwezigheid in Portugal ontdekken door de Route van de joodse wijken te volgen, een getuigenis van de ontmoeting tussen verschillende volkeren en culturen waar de Portugezen trots op zijn. De joden hebben met de diaspora de Portugese taal en cultuur in heel de wereld verspreid. Tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn duizenden joden die door het naziregime werden vervolgd naar Portugal gevlucht. De joodse gemeenschap die sinds 1912 wettelijk is erkend, heeft tegenwoordig synagoges in Lissabon, Porto, Trancoso en Belmonte.

Niet te missen

- > In het Museu Arqueológico van Lissabon de Pedra de Monchique, een steen met Hebreeuwse opschriften afkomstig uit de jodenwijk van Porto, bekijken.
- > In Trancoso het informatiecentrum Centro de Interpretação Judaica Isaac Cardoso bezoeken.
- > Het Museu Luso-Hebraico de Abraão Zacuto in Tomar bezoeken waar zich een gedenksteen voor de stichting van de grote synagoge van Lissabon in 1307 bevindt.
- > In het Museu de Évora de koffer en de tafel van de Inquisitie uit het midden van de 16e eeuw bekijken.

> In Faro het Museu Isaac Bitton bezoeken waar een Bar Mitswa (volwassenheidsritueel bij jongens van 13 jaar oud) en een huwelijksritueel worden voorgesteld in een levensechte omgeving.

NUTTIGE INFORMATIE

Netwerk van joodse wijken in Portugal - Routes van Sefardische joden: www.redejudiariasportugal.com
De synagoge van Porto is de grootste van het Iberisch Schiereiland en een van de mooiste joodse godshuizen ter wereld. Er zijn rondleidingen voor toeristen van zondag tot vrijdag, op afspraak: comunidade-israelita-porto.org ;
Facebook: facebook.com/tourism.synagogue.porto

HEENREIS

Luchthaven Aeroporto da Portela in Lissabon
Aeroporto Francisco Sá Carneiro in Porto
Luchthaven van Faro
Met de trein: www.cp.pt

Met de bus - Rede Expressos: www.rede-expressos.pt
Met de A23 die vanaf Torres Novas tot in Guarda loopt, komt u in de streek waar zich de meeste gemeenten van de Route van de jodenwijken bevinden. U kunt dan verder naar Castelo de Vide in het zuiden reizen of in noordelijke richting naar Trancoso en andere gemeenten in het binnenland.
De A25 brengt u naar Viseu en met de A23 komt u in het uiterste noorden.